

Vaše excelence, dámy a pánové,

1. Jsem poctěn a potěšen možností představit vám dnes zde, na Politickém fóru na vysoké úrovni, Národní zprávu o implementaci Agendy 2030 v České republice. Hned po přijetí Agendy 2030 v roce 2015 jsme začali promítat její principy do národních politik. V tomto ohledu byla dobrovolná národní zpráva jedinečnou příležitostí podívat se na naše národní priority z hlediska globálních cílů a zanalyzovat zároveň naše slabé a silné stránky.
2. Svou prezentaci začnu nudnou, ale velice důležitou částí našich snah: skutečnost, že hlavnímu koordinačnímu mechanismu udržitelného rozvoje, Radě vlády pro udržitelný rozvoj, předsedá premiér, byla zcela zásadní v zajištění širokého zapojení všech ministerstev, mnoha neziskových organizací, zástupců byznysu, ale i akademického sektoru. Záštitu na nejvyšší úrovni ze strany předsedy vlády zajistila nejen faktickou přesnost výsledné strategie, ale také její široké přijetí napříč různými aktéry. Naše národní zpráva byla koordinována ve stejné kooperativním duchu.
3. Jejím hlavním odrazovým můstkem byl kvalitní dokument se silnou analytickou základnou, náš národní strategický rámec udržitelného rozvoje nesoucí název „Česká republika 2030“. Tento dokument pokrývá všechny 3 pilíře udržitelného rozvoje, ale obzvlášť se zaměřuje na 6 klíčových oblastí. Ty nejdůležitější principy, jako je dobré vládnutí nebo lokální, regionální a globální rovina aktivit k udržitelnosti byly navíc od samého počátku součástí našeho uvažování. K jakým výsledkům jsme se tedy dobrali?
4. V rámci sociálního pilíře udržitelného rozvoje jsme obzvlášť silní. V EU vykazujeme nejnižší míru osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením. Jsem hrdý na to, že v celé Evropě je před námi pouze Norsko a Island. Jsme také zdravý a vzdělaný národ, pro který je zásadní rodina, potomci a širší sociální vazby vůbec. Alkohol, cigarety a zplodiny z výfuků a zastaralých topenišť nás ale na druhou stranu táhnou dolů, stejně jako další překážka našeho rozvoje: nerovnost mezi pohlavími. Z vlastní zkušenosti musím říct, že je velmi smutné, že ze 17 členů vlády jsou pouze 2 ženy. Spolu s výraznými rozdíly v odměňování mužů a žen je tohle smutná realita, která přetrvává i přes moderní politiky v této oblasti. Toto musíme změnit.

5. Jsem rád, že můžu bez obav prohlásit, že jsme národ, který se nebojí práce. Naše ekonomika – velmi otevřená a závislá na zahraničním obchodě – kontinuálně roste. Vedle rekordně nízké nezaměstnanosti vykazuje ČR také nejnižší míru příjmových nerovností v OECD, což z nás dělá favorita v plnění Cíle udržitelného rozvoje č. 10 (SDG-10). Negativní stránkou našeho hospodářství je na druhou stranu skutečnost, že z důvodu dominance automobilového průmyslu, který však zaměstnává spoustu lidí, máme vysokou energetickou náročnost a nízkou efektivitu využívání energie. Je jasné, že přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku bude výzvou, ale také nevyhnutelnou součástí naší cesty k dosažení SDG-7.
6. Jako „Pan životní prostředí“ můžu říct, že jsem moc rád, že žiju v krásně zelené zemi v samém srdci Evropy. Lesy, které pokrývají třetinu území ČR, jsou naše národní bohatství. Naše 4 národní parky jsou místy, kde lidé nacházejí nejen čistou přírodu, ale také příležitosti k relaxaci a sběru hub, našemu „národnímu sportu“. Můj hlavní cíl je nejen ještě více chránit nejcennější místa, ale zároveň také přiblížit přírodu lidem. Proto je naší hlavní prioritou do roku 2030 posílení odolnosti přírodních ekosystémů tak, aby si i naše děti mohly užívat přírodu, jako si ji užíváme my. Budeme muset zajistit, aby lidská činnost spolu s pronikáním invazivních druhů nadále neohrožovala existenci nejvzácnějších živočišných a rostlinných druhů. Dalším „horkým“ tématem – doslova – je změna klimatu. V tomto okamžiku čelíme jejím nejzávažnějším dopadům, jakými jsou degradace půdy, sucha a změny v distribuci srážek. Některé z nich byly opravdu šokující co do své intenzity.
7. Co se týká dělby moci, vedle vlády hraje zásadní roli také našich 14 regionů a víc jak 6200 municipalit, které mají obrovský vliv na každodenní životy našich občanů. Vzájemná spolupráce je tedy nejen extrémně důležitá pro Agendu 2030, ale hlavně pro zajišťování základních služeb, jako je například přístup k pitné vodě. Bez úzké spolupráce státu a měst by nebylo myslitelné, aby 98 % populace bylo připojeno k dodávkám pitné vody. Stejně dobré výsledky vykazujeme v nakládání s odpadními vodami. Splavování zbytků zemědělských hnojiv do řek a vodních nádrží však zůstává velkou výzvou. Co se týká spolupráce a participace obecně, je povzbuzující vidět, že se zapojování občanů zlepšuje – počet Lokálních akčních skupin roste, stejně jako počet měst a vesnic zapojených v Místní Agendě 21. Obecně však s ohledem na SDG-11 musíme zařadit vyšší

rychlost a zaměřit se na regionální příjmové nerovnosti a rozdíly v kvalitě životního prostředí.

8. Ani globální úrovni si ČR, která je relativně malou zemí, nevede špatně. Aktivně podporujeme globální aktivity k udržitelnému rozvoji a v tomto smyslu jsme se také zavázali splnit mezinárodní cíle. Česká republika čerpá ze své tranzitivní zkušenosti a ve světě vystupuje na obranu lidských práv, nerovnosti mezi pohlavími a dobrého vládnutí. Během vyjednávání Agendy 2030 jsme konzistentně podporovali SDG 16 a s ním spravedlivé, mírové a inkluzivní společenské uspořádání. V tomto duchu jsme přistoupili také k našemu nadcházejícímu předsednictví v ECOSOCU a vybrali jsme jako prioritu právě téma participace. A protože je důležité jít příkladem, jsem hrdý na to, že vás můžu na tomto místě informovat, že Česká republika je jednou ze zemí s největším nárůstem prostředků na oficiální rozvojovou pomoc v roce 2016 – meziroční nárůst o více než 29 %. Samozřejmě víme, že i dál musíme usilovat o posílení koherence politik a nárůstu ODA do výše našeho národního závazku, který činí 0,33 % HND.
9. Udržitelný rozvoj není myslitelný ani bez správného vládnutí a institucí, které vycházejí vstříc občanům. Proces hodnocení dopadů regulace, které je součástí českého legislativního procesu od roku 2007, může být jedním z příkladů, skrze který se snažíme tento cíl plnit. I tak jsme však ještě daleko od kýžené úrovně fungování veřejných institucí. Pro mě osobně je nejvíce znepokojující skutečnost, že důvěra našich občanů v hlavní úřady byla v roce 2014 pouze 51 %, daleko za nejlepšími evropskými státy.
10. Stejně jako pro každou jinou oblast, i pro Agendu 2030 bude zásadní, jak o ní budeme informovat. Principy udržitelného rozvoje jsou v tomto ohledu velkou výzvou, a abychom je mohli lidem opravdu přiblížit, musíme o nich informovat srozumitelně. Na tomto místě postačí, když zmíním dva příklady: ambasadoři Cílů udržitelného rozvoje v České republice a Ceny SDGs, které jsme udělili poprvé v květnu tohoto roku. Posledně jmenovaná soutěž – první svého druhu v Evropě – byla zorganizována konsorciem veřejných institucí a Asociací společenské odpovědnosti a měla za cíl vyznamenat projekty, které přispívají k implementaci SDGs v ČR. Celkově se do ní přihlásilo 215 projektů a tento obrovský zájem jen potvrdil, že mezi soukromými firmami je velká chuť měnit plány ve skutečnost.

11. Spolupráce na cenách SDGs mezi veřejným a soukromým sektorem ukázala nutnost v otázkách komunikace hlavních priorit úzce spolupracovat. Taťána Gregor Brzobohatá vám nyní představí vizi občanské společnosti.
12. Dámy a pánové, jak kdysi řekl Antoine de Saint-Exupéry, „naši Zemi nedědíme po předcích, ale půjčujeme si ji od našich dětí“. Jednejme v tomto duchu. Děkuji.